

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Н А К А З

03.08.2006 N 592

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
8 серпня 2006 р.
за N 956/12830

**Про затвердження Типового
положення про юридичну клініку
вищого навчального закладу України**

Відповідно до Закону України "Про вищу освіту" ([2984-14](#)),
Указу Президента України від 18 жовтня 2001 року N 992
([992/2001](#)) "Про Національну програму правової освіти населення",
реалізуючи рекомендації Всеукраїнської міжвідомчої
координаційно-методичної ради з правової освіти населення та з
метою створення належних умов для набуття громадянами необхідного
обсягу правових знань та навичок у їх застосуванні, надання
безоплатної правової допомоги особам, які потребують соціального
захисту та підтримки, а також отримання студентами старших курсів
юридичних спеціальностей практичних навичок юриста **Н А К А З У Ю**:

1. Затвердити Типове положення про юридичну клініку вищого
навчального закладу України, що додається.

2. Ректорам вищих навчальних закладів III-IV рівнів
акредитації, що здійснюють підготовку фахівців за напрямом
"Право", незалежно від форм власності і підпорядкування,
забезпечити створення юридичних клінік та їх функціонування
відповідно до цього Положення.

3. Департаменту вищої освіти (Болюбаш Я.Я.):

3.1 довести цей наказ до відома вищих навчальних закладів
III-IV рівнів акредитації, що здійснюють підготовку фахівців за
напрямом "Право", незалежно від форм власності і підпорядкування і
сприяти створенню та підтримці діяльності юридичних клінік;

3.2 у двомісячний термін унести пропозиції щодо приведення у відповідність з ним інших нормативно-правових актів Міністерства освіти і науки України.

4. Контроль за виконанням наказу покласти на заступника Міністра освіти і науки України М.Ф. Степка.

Міністр

С.М.Ніколаєнко

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства освіти
і науки України
03.08.2006 N 592

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
8 серпня 2006 р.
за N 956/12830

**ТИПОВЕ ПОЛОЖЕННЯ
про юридичну клініку
вищого навчального закладу України**

1. Загальні положення

1.1. Юридична клініка є структурним підрозділом вищого навчального закладу III - IV рівнів акредитації, що здійснює підготовку фахівців за напрямом "Право", і створюється як база для практичного навчання та проведення навчальної практики студентів старших курсів.

1.2. У своїй діяльності юридична клініка керується законодавством України, Статутом вищого навчального закладу та Положенням про неї, затвердженим керівником навчального закладу.

1.3. Юридична клініка не є юридичною особою.

1.4. Юридична клініка, як структурний підрозділ, може мати відповідні штампи і бланки з власним найменуванням.

1.5. Юридична клініка для досягнення своїх цілей користується майном вищого навчального закладу.

2. Мета та завдання юридичних
клінік вищих навчальних

закладів України

2.1. Метою юридичної клініки є:
підвищення рівня практичних знань, умінь і навичок студентів юридичних спеціальностей;
забезпечення доступу представників соціально вразливих груп суспільства до правової допомоги;
формування правової культури громадян;
підготовка та навчання студентів у дусі дотримання й поваги до принципів верховенства права, справедливості і людської гідності;
розширення співробітництва вищих навчальних закладів, що здійснюють підготовку фахівців-юристів, із судовими, правоохоронними органами, органами юстиції, державної влади і місцевого самоврядування, з іншими установами та організаціями;
впровадження в навчальний процес елементів практичної підготовки студентів-правників у сфері юридичних послуг.

2.2. Основні завдання юридичної клініки:
надання студентам юридичної клініки можливості набуття навичок практичної діяльності за фахом;
створення місць для проходження студентами навчальної та виробничої практики;
надання громадянам соціально вразливих верств населення суспільства безоплатних юридичних консультацій;
проведення заходів з правової освіти населення;
забезпечення можливості спілкування студентів під час навчального процесу з фахівцями-практиками судових і правоохоронних органів, інших державних органів та органів місцевого самоврядування з питань їх діяльності;
створення ефективного механізму обміну інформацією між населенням, засобами масової інформації та юридичною клінікою, що дозволить оперативно реагувати на практичні потреби громадян.

2.3. Відповідно до мети та завдань юридичної клініки вищого навчального закладу, для її повного та ефективного функціонування керівництво юридичної клініки і вищого навчального закладу організовує й забезпечує:
проведення спецкурсу з "Основ юридичної клінічної практики", де охоплюються засади та функції діяльності юридичних клінік, а також акцентується увага на основних аспектах юридичної практики;
проведення теоретичних та практичних занять за результатами діяльності юридичної клініки;
проведення правоосвітніх, правороз'яснювальних та інших навчально-практичних заходів;
надання безоплатної правової допомоги з питань захисту прав і свобод людини та організацій з усіх галузей права відповідно до чинного законодавства України;

проведення роботи з документами правового характеру і базами даних;

підготовку і поширення публікацій для населення з актуальних правових питань;

співпрацю з представниками державних і недержавних органів та організацій;

проведення науково-практичних конференцій, семінарів, тренінгів та інших заходів з актуальних правових питань;

проведення роботи з систематизації й аналізу судової практики України, рішень Європейського Суду з прав людини, вирішення юридичних питань у правоохоронних органах, органах державної влади і місцевого самоврядування;

співробітництво з іншими юридичними клініками вищих навчальних закладів України та за межами держави.

3. Принципи діяльності юридичних клінік в Україні

Юридична клініка діє за принципами:

поваги до права, справедливості, людської гідності;

спрямованості на захист прав і свобод людини;

гуманізму;

законності та верховенства права;

об'єктивності;

безоплатності надання правової допомоги;

конфіденційності;

компетентності та добросовісності.

4. Організація діяльності юридичної клініки

4.1. Загальне керівництво юридичною клінікою вищого навчального закладу III - IV рівня акредитації, що здійснює підготовку фахівців за напрямом "Право", здійснює його керівник - ректор (президент), начальник, директор тощо.

4.2. Керівник юридичної клініки призначається на посаду рішенням керівника вищого навчального закладу III - IV рівня акредитації, що здійснює підготовку фахівців за напрямом "Право", за поданням керівника факультету, інституту, філії тощо.

4.3. Структуру та чисельність співробітників юридичної клініки визначає керівник вищого навчального закладу.

4.4. Консультантами юридичної клініки є студенти старших курсів, що навчаються за напрямом "Право" та надають правову допомогу під керівництвом викладачів-кураторів. Порядок і строк їх участі у роботі юридичної клініки, кількість студентів-консультантів визначається відповідним Положенням про

юридичну клініку вищого навчального закладу.

4.5. Викладачі-куратори, завідувачі секторами, інші особи (адміністратор, методисти, лаборанти тощо) надають необхідну методичну і теоретичну підтримку студентам-консультантам: вирішують питання про прийнятність справи, її направлення до студента, виступають у ролі куратора за кожним зверненням, а також забезпечують теоретичну підготовку, яка є складовою програми клінічної освіти студента, здійснюють контроль за діяльністю студентів на відповідність правової допомоги вимогам законодавства і професійної етики.

4.6. Вимоги до організації роботи юридичних клінік:
вищий навчальний заклад створює та забезпечує належні умови для функціонування юридичної клініки;

інформація про роботу юридичної клініки та Положення про юридичну клініку вищого навчального закладу оприлюднюються у місцевих засобах масової інформації, а також розміщуються у приміщенні, у якому розташована юридична клініка, у місцях, зручних для вільного огляду громадян;

юридична клініка повинна надати клієнту інформацію про прийняття його звернення до розгляду чи обґрунтовану відмову у такому прийнятті;

юридична допомога, як правило, надається безпосередньо при розгляді звернення. З причин неможливості вирішення питання відразу під час приймання та у разі потреби додаткового вивчення порушеного питання працівниками юридичної клініки може встановлюватись інший строк і порядок розгляду звернення громадянина;

клієнту повинна бути забезпечена можливість подати керівнику юридичної клініки свій відгук про якість наданої йому правової допомоги.

4.7. Реєстрація обліку приймання громадян студентами здійснюється за допомогою журнальної форми реєстрації та при наявності відповідного технічного обладнання - комп'ютерної реєстрації.

5. Права та обов'язки студентів

5.1. Приймання студентів до юридичної клініки здійснюється на основі конкурсного відбору. Умови конкурсу встановлюються юридичною клінікою вищого навчального закладу.

5.2. Студент-консультант має право:
одержувати знання та практичні навички для застосування на практиці і використання у майбутній професії;

одержувати матеріали юридичних справ та інформацію про справи, які веде юридична клініка, брати участь в їхньому

обговоренні; бути присутніми при розгляді справ, котрими займаються інші студенти;

користуватися бібліотекою та правовими базами даних юридичної клініки;

брати участь в акціях, кампаніях, проектах, програмах та інших заходах, організованих юридичною клінікою;

проходити на базі юридичної клініки навчальну та виробничу практики в межах навчального плану;

брати участь у вирішенні організаційних питань діяльності юридичної клініки та надавати пропозиції керівництву юридичної клініки щодо вдосконалення її роботи.

5. 3. Студент-консультант юридичної клініки зобов'язаний: відвідувати теоретичні заняття, семінари, тренінги, брати участь в інших заходах, що проводяться в межах роботи юридичної клініки;

постійно поглиблювати свої фахові знання та вдосконалювати професійну майстерність;

вести справи з дотриманням етичних норм та збереженням конфіденційності;

дотримуватись правил внутрішнього розпорядку, трудової дисципліни;

точно, вчасно і якісно виконувати рішення та вказівки керівництва юридичної клініки, прийняті у межах його компетенції;

чергувати в юридичній клініці за встановленим графіком, брати участь у консультуванні громадян;

згідно з дорученням керівництва юридичної клініки та відповідно до вимог чинного законодавства брати участь у веденні справ клієнтів клініки у відповідних органах та установах;

у своїй діяльності керуватися принципами роботи і завданнями юридичної клініки;

надавати письмовий звіт за підсумками циклу проведеної роботи.

6. Матеріально-технічна база юридичної клініки

6.1. Вищий навчальний заклад надає для юридичної клініки приміщення, умови якого дозволяють розташувати засоби та матеріальні ресурси, необхідні для організації навчального процесу, здійснення приймання відвідувачів з метою надання правової допомоги.

6.2. Для матеріального та технічного забезпечення діяльності юридичної клініки надаються комп'ютери, які дозволяють працювати з правовими базами даних, мережею Інтернет, засоби телефонного зв'язку, меблі, канцелярське приладдя тощо.

7. Фінансування юридичної клініки

Фінансування юридичної клініки здійснюється за рахунок коштів вищих навчальних закладів, грантів міжнародних та українських організацій, благодійних внесків громадян і організацій та інших джерел, не заборонених чинним законодавством України.

Директор департаменту
вищої освіти

Я.Я.Болюбаш